

Příloha rigorózní práce

Příloha č. 1

Rozhovor s Jiřím Kejvalem

Jiří Kejval je od roku 2012 předsedou Českého olympijského výboru (ČOV), a již od roku 1996 zastával funkce ve sportovních svazech. Rozhodla jsem se Jiřího Kejvala oslovit, a zeptat se na názor na organizační zajištění sportu v České republice a na jeho komparaci s ostatními státy.

1. Jaký máte názor na organizaci financování sportu v České republice? Domníváte se, že by měla být podpora z veřejných prostředků větší?

„Financování z veřejných prostředků se skládá ze tří částí. Z rozpočtu měst a obcí, krajů a státu. Z rozpočtu měst a obcí se výdaje na sport zvyšují meziročně o cca 5% s tím, že v roce 2010 přesahovali 14mld. Kč, v současné době to je 17mld. Kč. V této oblasti meziroční navyšování s obtížemi kopíruje inflaci a je absolutně nedostatečné. Představa ČOV je minimálně zdvojnásobení této částky. Navíc tuto kapitolu považujeme za nejdůležitější a nejlépe investované prostředky do organizace sportu a sportovní infrastruktury. Rozpočty krajů při jejich založení, v roce 2002, sport vůbec neobsahovaly. V současné době jsou investice krajů v oblasti investiční a provozní v objemu 1,8 – 2 mld. Kč. Nárůst rozpočtu v krajích je potěšitelný, ale z hlediska celkových příjmů je marginální. Státní rozpočet vykazoval v roce 2002 celkem 2,2mld. Kč rozpočtu kapitoly 333 MŠMT na sport. Tato částka obsahovala jak investiční, tak neinvestiční prostředky. V letošním roce je v státním rozpočtu počítáno na sport se 7 mld. Kč, které jsou součástí rozpočtu MŠMT, MOČR a MVČR. Cílová částka státního rozpočtu byla v dlouhodobých plánech vlády uvažovaná v částce 12mld. Kč.“

2. Jaký evropský stát považujete za ideální model (nebo alespoň lepší) v organizačním zajištění financování sportu?

„V Evropě má každý stát jiný finanční model. Nejštedřejší podpora sportu je tradičně ve Francii, kdy sport získává obligatorně 1 % ze státního rozpočtu. Navíc, zde má sport své vlastní ministerstvo a celou řadu dalších benefitů. Naopak systém financování v Německu je postaven na rozpočtech jednotlivých spolkových zemí, centrální vláda financuje pouze státní reprezentaci a s ní spojené investiční výdaje. Profesionální týmový sport je řízeně financován akciovými společnostmi se státní účastí (RWE, EON, RUHRGAS atd.). Zcela specifický způsob financování je ve Finsku, kde ze státního rozpočtu nejdou do sportu žádné prostředky. Sport je výhradně financován státní loterií, která má ze zákona monopolní postavení a veškerý její zisk jde pro potřeby sportu. Naopak financování sportu v Bělorusku téměř kopíruje systém, který byl v ČR před rokem 1989.„

3. Domníváte se, že by měly peníze z hazardních proudit přímo do sportu?

„V 25 zemích z Evropské 28 tomu tak je, vyjma České republiky, tento systém není ještě na Maltě a v jedné z pobaltských republik. Jsem přesvědčený, že pro správné financování sportu je vícezdrojové financování důležité, a tudíž by se měl systém vrátit k možnosti odvodů z loterií do sportu, tak jak tomu bylo u nás do roku 2015.“

Příloha č. 2

Rozhovor s Mgr. Jakubem Popelkou, Ph.D.:

1. Jak hodnotíte právní úpravu rozvoje sportu – na úrovni samosprávných územních celků a na úrovni celostátní?

„Na úrovni samosprávných celků hodnotím právní úpravu jako vyhovující. Z hlediska rozvoje sportu ponechává samosprávným celkům značnou volnost při rozhodování, což plně odpovídá

principům subsidiarity. Jistým problémem jsou kompetence obcí při poskytování sportovních zařízení v majetku samosprávných celků. Podmínky pro poskytování sportovišť, například cenové zvýhodnění nebo poskytování zařízení zdarma určitým subjektům je často součástí sportovní politiky, v některých případech se však lze setkat s odlišnými výklady finančních úřadů ve vztahu k obecním organizacím, které sportoviště za takových zvýhodněných podmínek poskytují.“

2. Lze docílit vypracováním plánů rozvoje sportu větší efektivity a transparentnosti při přerozdělování finančních prostředků?

„Ano, nepochybně lze. Záleží však na kvalitě plánu rozvoje sportu a jeho skutečné implementaci představiteli obcí a měst.“

3. Nikde jsem nedokázala dohledat nakolik je obec/kraj odpovědný za nepostupování dle vypracovaných plánů? Pokud se jedná o nezávazný dokument nemůže se stát pro územní celky pouhou formalitou?

„O odpovědnosti se často hovoří pouze ve vztahu k následným možnostem obce získání dotace ze státního rozpočtu, nejsem si však jistý, že taková podmínka existuje. Ano, může docházet k takovým případům a také se tak v některých územních celcích děje.“

4. Je dle Vašeho názoru organizační zajištění financování sportu dostatečně efektivní? Pokud ne, kde vidíte nedostatky?

„Pokud směřuje otázka na úroveň samosprávných celků, domnívám se, že s rostoucím počtem obyvatel, tzn. vyšším počtem sportovních spolků, rostoucí konkurencí a efektivnější kontrolou je financování sportu z obecních rozpočtů efektivnější. Nedostatky spatřuji především u menších obcí, kde často dochází ke střetům zájmů mezi představiteli obcí a spolků.“

5. Jaký stát má dle Vašeho názoru financování sportu lépe organizačně zajištěné a proč?

„Obecně lze říci, že státy s jasnou koncepcí rozvoje sportu na centrální úrovni mají lépe zajištěné také financování sportu na nižších úrovních. V mnohých státech západní Evropy jsou například sportovní zařízení poskytována dětem zdarma (Německo), kluby se tak mohou soustředit na samotnou sportovní činnost. Existence jasné koncepce na státní úrovni se pak pozitivně promítá také na plánech měst, které na takový „centrální“ dokument mohou navazovat (Velká Británie).“

Příloha č. 3

Rozhovor s Ing. Ivanem Havelkem

1. Pane inženýre, jaké máte zkušenosti s poskytováním sponzoringu?

Na úvod bych rád uvedl, že často dochází k chybnému označení – sponzorský dar. Nejedná se totiž v případě sponzoringu o dar, ale o daňový náklad poskytovatele k reklamnímu využití. Důležité to je z hlediska zdanění, jelikož částka poskytnutá sponzorovanému se uvádí do nákladů, který je dle § 24 odst. 1 zákona o dani z příjmu, a snižuje si tím základ daně.

2. To znamená ovšem, že takový náklad musí mít adekvátní plnění odpovídající poskytnuté částce, že ano?

Přesně tak. Právnícká osoba, nebo fyzická, která poskytuje sponzoring si jednoduše kupuje protiplnění. Pokud společnost zaplatí sportovní klubu 10 mil. a výsledkem bude jeden billboard někde na stadionu, je jasné, že se jedná o neodpovídající protiplnění a z pohledu finančního úřadu je poskytovatel okamžitě podezřelý.

3. Jak vůbec finanční úřad dohlíží na takové smlouvy?

V podstatě jedině, co se kontroluje je to odpovídající protiplnění. V drtivé většině se jedná o nápisy s názvy firem. Dokládá se tedy nejčastěji fotografiemi, nakolik je sponzor viditelný a zda hlavně doopravdy došlo k reklamě, která se v nákladech sponzora uvádí.

4. Dochází k takovým kontrolám?

Pokud už k daňovým kontrolám dochází, tak se sponzoring kontroluje vždy. Proto si musí sponzor dobře archivovat dokumentaci protiplnění sponzorovaného. Jedná se o poměrně typický příklad daňových podvodů, a je tedy často presumováno, že se může o podvod jednat a je třeba tedy poměrně precizně uskutečněné plnění archivovat a sponzor musí být schopen vše doložit. Problematické je, že velmi často sponzor neplatí přímo sportovnímu klubu, ale je zde

nějaký zprostředkovatel, a hrozí zde existence podvodu. Finanční úřady jsou si toho velmi dobře vědomy. Daňové kontroly jsou časté u velkých subjektů a méně časté u menších subjektů, tedy z hlediska toho, kdo sponzoruje. Důvodem je jednoduše to, že finanční správa se samozřejmě snaží vydělat co nejvíce peněz a uvědomuje si, že nasazení na finanční kontrolu minimálně dvou lidí zvyšuje pravděpodobnost úspěchu objevení podvodů u větších společností než u těch menších. Menší společnosti se tedy takových podvodů dopouští často, avšak méně často bývají takové podvody odhaleny, pakliže se tedy nejedná pouze izolovaně o kontrolu sponzorské smlouvy. I to se často stává, obzvláště pokud u společností s obratem 10mil. Kč dochází ke sponzorským smlouvám například ve výši 3mil. Kč. Nejčastěji k prošetřování v daňovém řízení a následném trestním oznámení dochází na základě toho, že není doloženo, že ta služba byla uskutečněna nebo že nebylo úplně jasné, kdo ji vůbec uskutečňuje. To se však jedná o poměrně složitý daňový problém, to není třeba rozvádět. A dalším důvodem kontroly je často přeprodávání.

5. Jaké povinnosti má sponzorovaný?

Pro sponzorovaného je poskytnutá částka obyčejný příjem, ze kterého bude sponzorovaný platit daň z příjmu. Pokud je sponzorovaný plátcem DPH, musí cena za reklamu obsahovat DPH, jelikož reklama je zdanitelným plněním. Nic víc. Jedná se tedy poté hlavně o vyúčtování dalších nákladů, který sponzorovaný má.

6. Oproti tomu dar?

Dar je samozřejmě rozdílný v tom, že nevzniká pro obdarovaného žádný závazek. Není nutné nikde jméno sponzora uvádět, nosit jeho výrobky atd., tedy ne ze závazku z poskytnutého daru. Rozdíl je, že dar je limitován, a v té limitované části se stává odpočitatelnou částkou od základu daně. Chová se to tedy také jako „náklad“. Dalším rozdílem je, že dar za účelem sportu, který si lze od základu daně odečíst, lze poskytnout pouze právnickým osobám, na rozdíl od sponzoringu, který lze za účelem sportu poskytnout i osobám fyzickým. Hodnota daru je pak minimálně 2 tis. Kč. A v úhrnu lze od základu daně odečíst maximálně 10 % od základu daně. Z toho vyplývá, že ten, kdo chce poskytnout dar a využít daňové zvýhodnění, musí mít základ daně. Oproti tomu sponzor takový základ daně mít nemusí, jedná se pouze o náklady.

7. Jaký je Váš názor na sportovní sponzoring?

Negativním trendem, který u nás probíhá a pozoruji ho již delší dobu, jsou podvody spojené se sponzoringem ve sportu. Typické pro velké sporty je, že sponzor si od sportovního klubu přes sponzorskou smlouvu zakoupí reklamní plochy, které potom pronajímá dalším osobám. Typicky to nakoupí od více klubů prostřednictvím sportovního svazu. A takové plochy potom dál prodává dalším koncovým uživatelům. Takto se vytvoří řetězec, kdy na začátku to pro příklad stálo 100Kč (jeho náklad), a na konci za to inkasuje tisícinásobně vyšší částky. Jedná se jen o pouhé přeprodávání, přitom původně se jednalo jen o poskytnutí v rámci sponzorské smlouvy. Původní sponzor pak každý metr přeprodá dalším a dalším osobám a jedná se o obrovské částky, u kterých vzniká množství podvodů hlavně na DPH.

8. Statistický dochází k úbytku sponzorů a menší ochotě sponzorovat sportovce a sportovní kluby, tušíte, proč by to tak mohlo být?

Myslím, že to je následek roku 2008 a dál. Krize lidmi zatřásla a uvědomili si, jak je přece jen ekonomika vrtkavá, zalekli se a nikdy se to již nevrátilo zpět. Daňový režim je nastaven stále stejně, je tedy vidět, že se jedná o psychiku poskytovatelů, kteří už ani nevědí, proč by to vlastně měli dělat. Reklama skrze sport v době možnosti reklamy na sociálních sítích se zdá již překonanou, a využívá ji pouze ty největší společnosti. Pro zajímavost uvádím, že pozoruji velmi často sponzoring motocyklových stájí, přestože se nejedná dle mého názoru o top divácky navštěvovaný sport v České republice.

Příloha č. 4

Rozhovor s Jean Aurel Chazeau

1. What do you think about sport financing in France?

To start this study, it is first of all necessary to provide concrete facts. French municipalities are therefore one of the most important financial foundations with 18.2 billion euros in 2013. In detail, this means aid to associations and federations, employment subsidies, equipment and development work, organization of events, school sports and many other things. This represents almost 12.1 billion euros. A sum supplemented by the regions and the departments in a more reduced but fairly obvious way by the decentralization started in 1982 by François Mitterand. Thus, to be complete, a 2008 study commissioned by the Ministry of Sports indicated that France is the European champion in public spending on sport in relation to its GDP (0.69%). Far ahead of Germany for 0.22% of its GDP. Since 2014, spending allocated to sport has been constantly decreasing. This is what Patrick Bayeux, consultant in sports policies and equipment concludes. He says that clubs and other associations will have to work differently, especially with private actors and build strong networks. A paradox for amateurism which represents the largest percentage of the sports offer in France. Yet it is a reality. If the bid for the 2024 Olympic Games acts as a placebo with a fund of 1 billion euros released, it does not prevent that 46% of sports associations encounter difficulties with the reduction of public subsidies. If patronage is one of the options favored by companies, it is often due to the tax reduction of 66% of the amount donated. One figure speaks for itself: 10% of French companies investing in sport have a good knowledge of sport. If companies lose interest in sport and state allocations decrease, there remains only the club-specific network and the increase in subscriptions as well as the decrease in staff in sports establishments. My opinion is clear and only prolongs

the sequence of these figures. French sport works on an infusion and in an archaic way. It must modernize and is now obliged to do so. If the Anglo-Saxon model seems to be a good solution because of the involvement of the private sector within it, let us not forget also what makes French sport so valuable: its accessibility for all.

2. Would you call this system transparent and effective?

Arielle Piazza, Sports Assistant for the city of Bordeaux, spoke in this direction. She declares that there is a desire for transparency of public funds. Know what political leaders are doing on the taxes that every French citizen pays. Thus, if the system seems more and more transparent, the fact remains that its efficiency is questionable due to the low rate of Olympic medals despite major investments for years in sport in general. If the Atlanta Olympic Games were prolific in gold medals, the fact remains that for 25 years, the sport has professionalized all over the world and that France has remained semi-professional using patchwork to stay at level (training of the swimming team in the USA for example). The allowance system is a system that levels a level but prevents it from confronting the best.

3. Would you change something?

If the political body has to disengage, it must then create bridges between the private world and sport so that there is no air gap. Emmanuel Macron said that French sport must reinvent itself and find an economy based on innovation and rupture. Nice things to say that in the long term, the French state will no longer be part of it. The work is immense as the State has perfused French sport for more than a century.

4. Do you think EU support supposed to be better?

The European Union should develop and reconcile its federations. A bit like what is happening in football with UEFA. A state within a state which also allows the different federations to be able to enjoy political and economic power. If Jacques Delors had imagined a monetary and political Europe, it is also true in sport. Let's stop being individualistic and put everything in common to finally compete with the USA and China who didn't wait to make universities the high level relays.